

Høyres svar på SVs fem påståtte feil i høringen 27.august

1. Feil. At det ikke var noe nytt i rapporten

Fra referatet: «Riksrevisjonens funn er i store trekk i tråd med det som fremkom i høringen, og det som ble gjentatt i departementenes budsjettproposisjoner i fjor høst.»

Høyres kommentarer til SV påstand:

Hele sitatet er slik: *Riksrevisjonens rapport fra 2016 viste at vi ikke var kommet langt nok i arbeidet med objektsikring. I forrige høring var mine regjeringsmedlemmer og jeg tydelig på at det var en alvorlig situasjon. Vi understreket alle at for mye fortsatt gjensto, før vi ville være i mål. Fra etatssjefene ble det understreket at dette var arbeid som ville kreve store investeringer over flere år.*

Riksrevisjonens funn er i store trekk i tråd med det som fremkom i høringen, og det som ble gjentatt i departementenes budsjettproposisjoner i fjor høst.

Sitatet om at funnene «i store trekk» var i tråd med det som fremkom i høringen, henspeilte m.a.o. på at man i høringen var klar på at mye arbeid gjenstod og at det ville ta flere år. Dette fremgår også av RR-rapporten.

Kommentar fra SV: Nei. Det var vesentlige nye ting i rapporten, som ikke kom fram i fjorårets høring. Noen eksempler:

- a) Grunnsikringen av skjermingsverdige objekter i Forsvaret blir utsatt til 2025

Høyres kommentarer til SV påstand: *Det er misvisende å si at grunnsikringen «blir utsatt». I fjorårets høring ble det sagt at arbeidet ville kreve store investeringer over flere år. Det foreligger nå en plan for arbeidet som p.t. løper frem mot 2025, men det betyr ikke at ingenting er på plass før i 2025 eller at arbeidet «blir utsatt». Årsaken til at dette arbeidet vil strekke seg over flere år ble grundig belyst i høringen.*

Det er et omfattende arbeid. Først tar det tid å kartlegge hvilke objekter som skal sikres. Så tar den fysiske gjennomføringen tid. Prosjektene skal planlegges, og noen av dem må ut på anbud. Vi må finne leverandører og disse må sikkerhetsklareres. Så skal selve prosjekteringen og byggingen gjennomføres.

Samtidig er listen over objekter dynamisk, den endrer seg. Det betyr at det er sannsynlig at vi aldri vil være hundre prosent i mål med grunnsikringen, siden nye objekter kommer til.

Så gjør vi prioriteringer mellom prosjekter – for eksempel der bygninger skal fraflyttes. Det vil være dårlig prioritering av oss å bruke flerfoldige millioner kroner på omfattende sikringstiltak i bygg som skal fraflyttes i løpet av kort tid.

- b) I fjorårets høring sa Amundsen «Men når det gjelder forskriften, har vi mye på gang, og en oversikt og detaljerte planer og kostnadskalkyler vil være på plass før sommeren.» Rapporten dokumenterte at politiet ikke hadde noen slik plan for å komme i mål med objektsikringsforskriften, et halvt år etter fristen Amundsen opplyste om det til Stortinget i fjorårets høring.

Høyres kommentarer til SV påstand: PODs plan for sikringsarbeidet, som det ble vist til i fjorårets budsjett, er PODs arbeid med å lage en *sikringsstrategi*. Denne strategien var på plass da JD fremmet sin budsjettproposisjon i fjor høst. Det er m.a.o. ikke riktig at regjeringen feilinformerte Stortinget om dette.

POD har arbeidet med grunnsikring av politiets skjermingsverdige objekter ved å bruke fremgangsmåten som er skissert i Norsk Standard 5832. Dette er i tråd med Nasjonal sikkerhetsmyndigheters anbefalinger. Videre har direktoratet fått bistand av uavhengige fagmiljøer. På bakgrunn av de analysene som er gjort har POD laget en sikringsstrategi, som er en plan for hvordan politiet nasjonalt vil håndtere den samlede risikoen.

Deretter har tiltakene blitt kostnadsberegnet og prioritert inn i en helhetlig plan for objektsikring som ble oversendt departementet i august i år. Formålet med denne planen er blant annet å lukke avvikene som er påvist av Riksrevisjonen.

- c) I fjorårets høring ble det sagt av tidligere justisminister Anundsen: «Departementet fulgte grundig opp at slike kompenserende tiltak skulle komme på plass for politiets objekter før fristen 31. desember 2014. Det ble også rapportert til meg at dette i stor var i orden innen fristen.» Riksrevisjonens rapport dokumenterte at «Videre foreligger det i liten grad konkrete planer for kompenserende tiltak i påvente av å få på plass tilstrekkelig grunnsikring.»

Høyres kommentarer til SV påstand: Det er gjennomført kompenserende tiltak for samtlige skjermingsverdige objekter i politiet.

Riksrevisjonen har rett i at det ikke er utarbeidet noen ytterligere planer for kompenserende tiltak for de objektene som skal relokiseres. For operasjonssentralene er det laget en egen plan hvor POD planlegger for at restrisikoen vil være innenfor den nye sikkerhetslovens bestemmelser, slik POD forstår den, i løpet av 2020.

Som uttrykt av statsministeren i høringen, må det også for de kompensierende tiltakene gjøres prioriteringer og kost-nytte-vurderinger frem til permanente løsninger er på plass. Det vil være dårlig prioritering av oss å bruke flerfoldige millioner kroner på omfattende sikringstiltak i bygg som skal fraflyttes i løpet av kort tid.

- d) Fungerende justisminister Per-Willy Amundsen sa i fjorårets høring at man nå var i «en helt annen situasjon i dag når det gjelder objektsikringen enn i 2015.» Den nye rapporten dokumenterer at det fremdeles bare er 2 av 12 skjermingsverdige objekt i politiet som er sikret i tråd med objektsikringsforskriften.

Hele sitatet er slik:

Jeg vil først understreke at etter min tiltredelse, 20. desember i fjor, har vi hatt en annen situasjon enn det øyeblikksbildet som var skapt i 2015. Når det gjelder instruksen, har vi kommet langt, og det er levert. Men når det gjelder forskriften, har vi mye på gang, og en oversikt og detaljerte planer og kostnadskalkyler vil være på plass før sommeren.

Det er omfattende ting som gjøres når vi skal drive objektsikring, permanent grunnsikring. Det er tekniske forhold og ikke minst økonomiske forhold. Objekteier har noen forpliktelser som må iverksettes, og som har noen økonomiske dimensjoner.

Både forsvarssjefen og politidirektøren var vel inne på en del av problemstillingene i går, men det handler også om å bygge opp den kompetansen som har vært nødvendig – det tror jeg også man var inne på – for å kunne drive god grunnsikring. Men det viktigste som jeg tenker å melde tilbake, iallfall fra mitt departement, er at vi er i en helt annen situasjon i dag når det gjelder objektsikring, enn vi var i 2015 da denne revisjonen ble gjennomført.

Vi må også ha i bakhodet at vi, generelt, på beredskapsområdet har gjort svært mye, og mer kommer til å skje, og dette er en viktig del av det bildet. Men hvis vi legger til grunn Meld. St. 10, for 2016–2017, ser vi at det er gjennomført på veldig mange beredskapspunkter etter 22. juli. En sak som forhåpentligvis raskt vil komme på plass, er beredskapssenteret, som vil oppfylle store deler av de behovene vi har på objektsikringssiden.

Sitatet var derfor en del av et resonnement som knyttet seg til helheten i objektsikringsarbeidet – dvs både arbeidet med sikringsstyrker (instruksen) og arbeidet med grunnsikring (forskriften). Hva gjelder helheten i objektsikkerhetsarbeidet gir RR-rapport nr. 2 klare holdepunkter for å si at man var i en helt annen situasjon i 2017 enn i 2015.

Det er også grunn til å minne om at Amundsen uttrykte følgende:

Det er riktig som Riksrevisjonen påpeker, at det fortsatt gjenstår et betydelig arbeid for at alle skjermingsverdige objekter i politiet har en permanent grunnsikring som fullt ut tilfredsstillende ønsket sikringsnivå.

- e) Ine Marie Eriksen Søreide sa i fjorårets høring: «Status i dag er vesentlig bedre enn under revisjon». Mens Riksrevisjonens nye rapport dokumenterer at Forsvaret fremdeles ikke har en helhetlig oversikt over tilstanden på grunnsikringen av de skjermingsverdige objektene, og at ingen av de skjermingsverdige objektene har fått bedre grunnsikring som følge av prosjektet «Hele landet – SVO», som har som formål å få på plass grunnsikringen i Forsvaret.

Sitatet er fra starten av forsvarsministerens innledning og hele sitatet er slik:

Bakgrunnen for denne høringen er som kjent Riksrevisjonens rapport om objektsikring. Revisjonen legger vekt på hvorvidt formelle krav er innfridd eller ikke. Jeg ser alvorlig på de svakhetene som finnes innen objektsikring, og Riksrevisjonens hovedfunn har vært og vil fortsatt være svært viktige i det videre forbedringsarbeidet. Jeg har redegjort i detalj i brev til Riksrevisjonen for hvordan merknadene og anbefalingene følges opp.

Forsvarsdepartementet ga 1. september i fjor Forsvaret og Forsvarsbygg oppdrag om flere forbedringstiltak som del av det kontinuerlige arbeidet med objektsikring, og basert på Riksrevisjonens anbefalinger. Mange av påleggene er allerede gjennomført, slik at status i dag er vesentlig bedre enn under revisjonen. Arbeidet med objektsikring er i sin form dynamisk og kontinuerlig med fortløpende tiltak, også uavhengig av Riksrevisjonens rapport. Forsvars- og justissektoren har et godt samarbeid om å følge opp revisjonen. Det er god dialog på alle plan, både mellom departementene og mellom Forsvaret og politiet.

Også dette sitatet må derfor leses i lys av at Søreide snakket om helheten i objektsikkerhetsarbeidet. I forrige høring var arbeidet med sikringsstyrker et hovedtema, fordi Riksrevisjonen avdekket svakheter i planleggingsarbeidet. Status for denne delen var vesentlig bedre under Riksrevisjonens undersøkelse i 2017 sammenlignet med 2015. I tillegg viser RR-rapporten at FD jobber planmessig med grunnsikringsarbeidet, gjennom prosjektet Hele landet – SVO.

2. Feil. At det var en klar melding i forrige høring at det fortsatt gjensto mye på den permanente grunnsikringen

Fra referatet:«I tillegg var regjeringsmedlemmene og etatssjefene entydig i forrige høring på at det fortsatt gjensto mye på den permanente grunnsikringen.»

Kommentar fra SV: Nei, tidlegare justisminister Anders Andunsen sa det stikk motsatte. Han hadde fleire formuleringar som ga inntrykk av at den permanente grunnsikringa var på plass, for eksempel:

«Når det gjelder spørsmålet om forskriften, som omhandler objektsikring av politiets egne objekter, som er veldig få, var det en meget tett oppfølging gjennom hele 2014 for å sikre at det skulle være på plass innen fristen 31. desember 2014.» (fra referatet ifjor)

Andre sitater fra høringen i 2017 som viser at det tydelig kom fram at mye gjenstår:

Bruun-Hansen:

Avslutningsvis vil jeg si at det har tatt lengre tid enn forventet å få gjennomført alle pålegg i objektsikringsforskriften av 2011. Videre har vi ikke objektplaner for sikring av objekter med sikringsstyrker for alle de nominerte objektene. Årsakene er som jeg har redegjort for. Mye er nå tilfredsstillende, men noen tiltak vil det fortsatt ta tid å få gjennomført.

Bruun-Hansen:

Vi har gjennomført en risiko- og sårbarhetsanalyse for alle objektene, men det gjenstår fortsatt å implementere en del tiltak. De har også betydelig økonomisk kostnad, så det vil fortsatt ta noe tid før alle er på både kvalitet og det nivået som forskriften nå foreskriver.

Humlegård:

Vi står etter dette igjen med flere skjermingsverdige objekter i politiet hvor det er store kostnader med å etablere permanent grunnsikring i henhold til lov og forskrift. (...) Ut fra en ekstern sikkerhetsfaglig vurdering er flere av våre objekt blitt anbefalt å flytte til en mer sikker lokasjon. Dette arbeidet vil nødvendigvis ta flere år å planlegge, gjennomføre og finansiere.

Humlegård:

Vi jobber langsiktig for å få dem permanent grunnsikret, slik de skal være, og det vil kreve store investeringer og store byggeprosjekter for enkelte av disse skjermingsverdige objektene. (...) Vi har ikke innenfor våre budsjetter nok penger til å finansiere, på kort tid, en relokalisering av våre skjermingsverdige objekter.

Amundsen:

Det er riktig som Riksrevisjonen påpeker, at det fortsatt gjenstår et betydelig arbeid for at alle skjermingsverdige objekter i politiet har en permanent grunnsikring som fullt ut tilfredsstillende ønsket sikringsnivå.

Søreide:

Selv om ikke alle formelle krav er innfridd, selv om det er mye arbeid som gjenstår, er det også både grunnsikring og evne til å bruke sikringsstyrker dersom den situasjonen skulle oppstå.

3. Feil. At regjeringa har holdt Stortinget orientert på tilfredsstillende vis dei siste årene.

*Fra referatet: «Når det gjelder grunnsikringen, er det fortsatt **mye som ikke har kommet på plass, slik regjeringen også har varslet Stortinget om både i forrige høring og i budsjett dokumenter.** Det er ikke tilfredsstillende at det er slik, men det arbeides nå systematisk og målrettet for å bedre situasjonen.»*

Kommentar fra SV: Det er flere momenter i regjeringens rapportering til Stortinget om status som har vært feil, også de siste årene. To eksempler:

- a) **I samfunnsikkerhetsmeldinga fra desember 2016**, som er et av nøkkeldokumentene Solberg viste til under høringen, stod det at kompenserende tiltak allerede var på plass. Der står følgende: «I politiet er de objektene som mangler permanent grunnsikring, sikret gjennom bruk av midlertidige kompenserende tiltak.» Riksrevisjonens rapport dokumenterer at dette ikke er tilfelle.

Høyres kommentarer til SV påstand: Det er gjennomført kompenserende tiltak for samtlige skjermingsverdige objekter i politiet.

Riksrevisjonen har rett i at det ikke er utarbeidet noen ytterligere planer for kompenserende tiltak for de objektene som skal relokiseres. For operasjonssentralene er det laget en egen plan hvor POD planlegger for at restrisikoen vil være innenfor den nye sikkerhetslovens bestemmelser, slik POD forstår den, i løpet av 2020.

Også for de kompenserende tiltakene må det gjøres prioriteringer og kost-nytte-vurderinger frem til permanente løsninger er på plass. Det vil være dårlig prioritering av oss å bruke flerfoldige millioner kroner på omfattende sikringstiltak i bygg som skal fraflyttes i løpet av kort tid.

- b) **I justisbudsjettet 2018** stod det at «Alle virksomheter plikter å ha oversikt over egne sårbarheter, samt å sette inn tiltak for å redusere disse. POD har utarbeidet en oversikt over hvilke tiltak som må iverksettes for at politiets skjermingsverdige objekter skal sikres i henhold til de krav som

sikkerhetsloven og objektsikringsforskriften pålegger. **POD har også laget en plan for sikringsarbeidet.**»(Link: budsjett [2018, justisdepartementet s. 131](#)) Riksrevisjonens rapport dokumenterer at denne planen ikke fantes før nyttår 2017. Amundsen bekreftet også i årets høring at denne planen nylig ble ferdig.

Høyres kommentarer til SV påstand: PODs plan for sikringsarbeidet, som det ble vist til i fjorårets budsjett, er PODs arbeid med å lage en *sikringsstrategi*. Denne strategien var på plass da JD fremmet sin budsjettproposisjon i fjor høst. Det er m.a.o. ikke riktig at regjeringen feilinformerte Stortinget om dette.

POD har arbeidet med grunnsikring av politiets skjermingsverdige objekter ved å bruke fremgangsmåten som er skissert i Norsk Standard 5832. Dette er i tråd med Nasjonal sikkerhetsmyndigheters anbefalinger. Videre har direktoratet fått bistand av uavhengige fagmiljøer. På bakgrunn av de analysene som er gjort har POD laget en sikringsstrategi, som er en plan for hvordan politiet nasjonalt vil håndtere den samlede risikoen.

Deretter har tiltakene blitt kostnadsberegnet og prioritert inn i en helhetlig plan for objektsikring som ble oversendt departementet i august i år. Formålet med denne planen er blant annet å lukke avvikene som er påvist av Riksrevisjonen.

4. Feil. At regjeringa har prioritert å oppfylle forskriften raskest mulig

Fra referatet: «Det er viktig for meg å korrigere misforståelsen om at regjeringen ikke har prioritert objektsikring i budsjettet.»

Kommentar fra SV: Det er dokumentert at regjeringen i 2018-budsjettet utsatte en konkret bevilgning POD hadde bedt om som kunne gitt raskere framdrift på grunnsikringsarbeidet for å oppfylle forskriften. Riksrevisjonen skriver også at «Justis- og beredskapsdepartementet legger til grunn at utgifter til grunnsikring av skjermingsverdige objekter skal dekkes over politiets driftsbudsjett. Det er imidlertid usikkert hvordan politiet skal klare dette.»

Høyres kommentarer til SV påstand: Vi har prioritert objektsikring i både politiets og forswarets budsjetter. I 2016-budsjettet ble politiets budsjett økt med 100 mill. kroner til IKT-modernisering, herunder IKT-sikkerhet. I 2017-budsjettet ble budsjettet ytterligere styrket med 40 mill. kroner til IKT-sikkerhet, altså totalt 140 mill. kroner. Dette ble videreført i 2018. I RNB 2017 sørget regjeringen for 20 mill. kroner til objektsikring i politiet, i hovedsak tiltak som bidrar til redundans.

I 2018-budsjettet har vi bevilget 660 mill. kroner til nytt beredskapssenter. I RNB 2018 ble bevilgningen til politiet økt med 20 mill. kroner, også dette knyttet til tiltak som bidrar til redundans.

På Forsvarssiden er det bevilget 80 mill. kroner til objektsikring i 2018. I tillegg til dette er det flere andre prosjekter, igangsatt 2015 og senere, som har til hensikt å bedre grunnsikringen, og i 2018 er det planlagt å bruke 260 mill. kroner på disse. På toppen av dette kommer styrking av HV og NSM, som begge bidrar til styrket objektsikkerhet, på hver sin måte.

Jeg kjenner meg ikke igjen i at vi ikke har prioritert objektsikring i budsjettene våre.

I sitt innlegg sa statsministeren også:

Også på områder som politisk er høyt prioritert, er vi nødt til å gjøre avveininger.

5. Feil. Motstridende svar om kompenserende tiltak

«vil vi i 2020, når beredskapssenteret er ferdig, kunne være på det som er akseptabel restrisiko på de tolv skjermingsverdige objektene ifølge loven.»

Kommentar fra SV: Det er veldig uklart hvordan status egentlig er på kompenserende tiltak

I Samfunnssikkerhetsmeldingen fra 2016 står følgende: «I politiet er de objektene som mangler permanent grunnsikring, sikret gjennom bruk av midlertidige kompenserende tiltak»

I fjorårets høring sa Anundsen at man var i mål med kompenserende tiltak innen fristen 31. desember 2014.

Riksrevisjonen skriver i den siste rapporten: «Videre foreligger det i liten grad konkrete planer for kompenserende tiltak i påvente av å få på plass tilstrekkelig grunnsikring.»

Høyres kommentarer til SV påstand: Det er gjennomført kompenserende tiltak for samtlige skjermingsverdige objekter i politiet.

Riksrevisjonen har rett i at det ikke er utarbeidet noen ytterligere planer for kompenserende tiltak for de objektene som skal relokiseres. For operasjonssentralene er det laget en egen plan hvor POD planlegger for at restrisikoen vil være innenfor den nye sikkerhetslovens bestemmelser, slik POD forstår den, i løpet av 2020.

Også for de kompenserende tiltakene må det gjøres prioriteringer og kost-nytte-vurderinger frem til permanente løsninger er på plass. Det vil være dårlig prioritering av oss å bruke

flerfoldige millioner kroner på omfattende sikringstiltak i bygg som skal fraflyttes i løpet av kort tid.

6. Feil. At Anundsen svarte presist våren 2016

I de skriftlige svarene som er gitt av forrige justisminister, har han jo tatt med de forbeholdene som opprinnelig burde vært med i den budsjetteksten.

Kommentar: Det ser ut som om statsministeren her viser til Anders Anundsens svar på skriftlig spørsmål fra 6/4-16. Anundsen skrev i i dette svaret at samtlige skjermingsverdige objekter var sikret etter forskrift, med noen midlertidige tiltak (til tross for at Politidirektoratet et halvt år tidligere hadde varslet om at dette ikke var tilfelle). Riksrevisjonen har dokumentert at bare 2 av 12 skjermingsverdige objekter er sikret i dag. Samtidig er det ikke tilfredsstillende kompensierende tiltak. Da kan det ikke stemme, som Anundsen svarte våren 2016, at man da var i mål.

Det er generelt veldig uklart hvordan status egentlig er på kompensierende tiltak og hva regjeringen legger i det.

I Samfunnssikkerhetsmeldingen fra 2016 står følgende: «I politiet er de objektene som mangler permanent grunnsikring, sikret gjennom bruk av midlertidige kompensierende tiltak»

I fjorårets høring sa Anundsen at man var i mål med kompensierende tiltak innen fristen 31. desember 2014.

Men Riksrevisjonen skriver i den siste rapporten: «Videre foreligger det i liten grad konkrete planer for kompensierende tiltak i påvente av å få på plass tilstrekkelig grunnsikring.»

Høyres kommentarer til SV påstand: Det er gjennomført kompensierende tiltak for samtlige skjermingsverdige objekter i politiet.

Riksrevisjonen har rett i at det ikke er utarbeidet noen ytterligere planer for kompensierende tiltak for de objektene som skal relokiseres. For operasjonssentralene er det laget en egen plan hvor POD planlegger for at restrisikoen vil være innenfor den nye sikkerhetslovens bestemmelser, slik POD forstår den, i løpet av 2020.

Også for de kompensierende tiltakene må det gjøres prioriteringer og kost-nytte-vurderinger frem til permanente løsninger er på plass. Det vil være dårlig prioritering av oss å bruke flerfoldige millioner kroner på omfattende sikringstiltak i bygg som skal fraflyttes i løpet av kort tid.

